

INTEGRAL BIKOITZA

1. Ebatzi hurrengo integral bikoitzak:

$$\text{a) } \int_0^2 dx \int_x^{\sqrt{3x}} \frac{x dy}{x^2 + y^2} \quad \text{E: } \frac{\pi}{6}$$

$$\text{b) } \int_1^3 dy \int_2^5 \frac{dx}{(x+2y)^2} \quad \text{E: } \frac{1}{2} \ln \frac{14}{11}$$

$$\text{c) } \int_1^3 dx \int_{x^3}^x (x-y) dy \quad \text{E: } \frac{11768}{105}$$

$$\text{d) } \int_0^{\frac{\pi}{2}} d\theta \int_{a \cos \theta}^{a(1+\cos \theta)} \rho d\rho \quad \text{E: } \frac{a^2(\pi+4)}{4}$$

2. Hurrengo $[D]$ eremuetarako, jarri $I = \iint_D f(x, y) dx dy$ integralaren integrazio limiteak bi ordena posibleetan:

a) A(-1,0), B(1,0), C(2,1), D(0,2) eta E(-2,1) erpinetako poligonoa da.

$$\text{E: } I = \int_{-2}^{-1} dx \int_{-(x+1)}^{\frac{x+4}{2}} f(x, y) dy + \int_{-1}^0 dx \int_0^{\frac{x+4}{2}} f(x, y) dy + \int_0^1 dx \int_0^{\frac{4-x}{2}} f(x, y) dy + \int_1^2 dx \int_{x-1}^{\frac{4-x}{2}} f(x, y) dy$$

$$I = \int_0^1 dy \int_{-(y+1)}^{y+1} f(x, y) dx + \int_1^2 dy \int_{2(y-2)}^{2(2-y)} f(x, y) dx$$

b) $[D]$ -ko puntuek $y \leq x \leq y+2a$, $0 \leq y \leq a$ desberdintzak betetzen dituzte.

$$\text{E: } I = \int_0^a dx \int_0^x f(x, y) dy + \int_a^{2a} dx \int_0^a f(x, y) dy + \int_{2a}^{3a} dx \int_{x-2a}^{xa} f(x, y) dy$$

$$I = \int_0^a dy \int_y^{y+2a} f(x, y) dx$$

c) $[D]$ eremua $y=0$; $y=1$; $x=y^{\frac{3}{2}}$; $x=2-\sqrt{2y-y^2}$ kurbek mugatuta dago.

$$\text{E: } I = \int_0^1 dx \int_0^{x^{\frac{2}{3}}} f(x, y) dy + \int_1^2 dx \int_0^{1-\sqrt{-x^2+4x-3}} f(x, y) dy$$

$$I \equiv \int_0^1 dy \int_{y^{\frac{3}{2}}}^{2-\sqrt{2y-y^2}} f(x, y) dx$$

3. Kalkulatu hurrengo integral bikoitzak adierazitako $[D]$ eremuen gainean:

(a) $\iint_D [\cos(2x) + \sin y] dx dy$

$[D] \equiv x = 0, y = 0, 4x + 4y - \pi = 0$ zuzenek mugatutako eremua. E: $\frac{\pi + 1 - 2\sqrt{2}}{4}$

b) $\iint_D \sqrt{xy - y^2} dx dy$ E: $\frac{112}{9}$

$[D] \equiv A(1,1), B(5,1), C(10,2), D(2,2)$ erpinezko trapezioa.

c) $\iint_D \sqrt{a^2 + x^2} dx dy$ E: $\frac{4a^3}{3}$

$[D] \equiv y^2 - x^2 = a^2; x = 0; x = a; y = 0$ ($y \geq 0$) kurbek mugatutako eremua

4. Alderantzikatu integrazio ordena hurrengo integraletan:

a) $I = \int_{-1}^1 dx \int_{-\sqrt{1-x^2}}^{1-x^2} f(x, y) dy$ E: $I = \int_{-1}^0 dy \int_{-\sqrt{1-y^2}}^{\sqrt{1-y^2}} f(x, y) dx + \int_0^1 dy \int_{-\sqrt{1-y}}^{\sqrt{1-y}} f(x, y) dx$

b) $I = \int_0^1 dy \int_{2-y}^{1+\sqrt{1-y^2}} f(x, y) dx$ E: $I = \int_1^2 dx \int_{2-x}^{\sqrt{2x-x^2}} f(x, y) dy$

b) $I = \int_0^{\frac{1}{2}} dy \int_{\sqrt{1-2y}}^{\sqrt{1-y^2}} f(x, y) dx + \int_{\frac{1}{2}}^1 dy \int_0^{\sqrt{1-y^2}} f(x, y) dx$ E: $I = \int_0^1 dx \int_{\frac{1-x^2}{2}}^{\sqrt{1-x^2}} f(x, y) dy$

5. Ordezkapen egokiak erabiliz, kalkulatu hurrengo integralak adierazitako eremuen gainean.

a) $I = \iint_D \frac{y dx dy}{x + y}$

$[D] \equiv x = 0; y = 0, x + y = a, x + y = 1$ ($0 < a < 1$) zuzenek mugatzen dute.

E: $x + y = u; y = uv$ egiten da $\rightarrow I = \int_a^1 u du \int_0^2 v dv = \frac{1-a^2}{4}$

b) $I = \iint_D (x + y)^3 (x - y)^2 dx dy$

$[D] \equiv x + y = 1, x + y = 3, x - y = 1, x - y = -1$ zuzenek mugatzen dute.

E: $x + y = u; x - y = v$ egiten da, $I = \frac{20}{3}$

c) $I = \iint_D xy \, dx \, dy$

[D] hurrengo parabolak mugatzen dute lehenengo koadrantean:

$$y = ax^3; \quad y = bx^3; \quad y^2 = px; \quad y^2 = qx, \quad [0 < a < b, \quad 0 < p < q]$$

$$\text{E: } yx^{-3} = u; \quad y^2x^{-1} = v \text{ egiten da, } I = \frac{5}{48} \left(a^{-\frac{6}{5}} - b^{-\frac{6}{5}} \right) \left(q^{\frac{8}{5}} - p^{\frac{8}{5}} \right)$$

d) $I = \iint_D \frac{x \, dx \, dy}{x^2 + y^2}$

[D] $\equiv x^2 = ay; \quad x^2 + y^2 = 2a^2; \quad y = 0 \quad [x > 0, a > 0]$

$$\text{E: } x = \rho \cos \theta; \quad y = \rho \sin \theta. \quad I = \frac{a(2 - \ln 2)}{2}$$

6. Erabili aldagai aldaketa egokiak hurrengo kurbek mugatzen dituzten domeinuen azalerak kalkulatzeko:

a) $x^2 - 3y = 0; \quad x^2 - 4y = 0; \quad x - y^2 = 0; \quad 2x - y^2 = 0 \quad (x \geq 0, y \geq 0)$

$$\text{E: } u = \frac{y^2}{x}; \quad v = \frac{x^2}{y} \quad A = \frac{1}{3}$$

b) $xy = 4; \quad xy = 8; \quad xy^3 = 5; \quad xy^3 = 15 \quad (x \geq 0, y \geq 0)$

$$\text{E: } xy = u, xy^3 = v \quad A = 2 \ln 3$$

c) $xy = 1; \quad xy = 2, \quad y = x; \quad y = 3x$

$$\text{E: } A = \frac{\ln 3}{2}$$

7. Ebaluatu adierazitako kurbek mugatzen dituzten eremu lauen azalerak:

a) $x + y - 2 = 0; \quad y^2 - 4x - 4 = 0$

$$\text{E: } \frac{64}{3}$$

b) $3y^2 - 25x = 0; \quad 5x^2 - 9y = 0$

$$\text{E: } 5$$

c) $y = x(4 - x); \quad y = x(2x - 5)$

$$\text{E: } \frac{27}{2}$$

d) $y = \frac{8a^3}{x^2 + 4a^2}; \quad x = 2y; \quad x = 0 \quad (a > 0)$

$$\text{E: } a^2(\pi - 1)$$

e) $x^2 + y^2 - 2a^2 = 0; \quad y^2 - ax = 0; \quad y = 0$, lehenengo koadrantea

$$\text{E: } A = \frac{(3\pi + 2)a^2}{12}$$

8. r erradioko erdizirkulu bati triangelu isoszele bat lotzen zaio, halako moldez non triangeluaren alde desberdina erdizirkuluaren diametroarekin bat baitator. Determinatu triangeluaren h altuera, halako moldez non figuraren grabitate zentroa erdizirkuluaren diametroaren erdiko puntuan baitago.

$$\text{E: } h = \sqrt{2} \cdot r$$

9. Aplikatu kalkulu integrala, hurrengo eremu lauen grabitate zentro geometrikoaren koordinatuak lortzeko:

(a) $[D]$ lehenengo koadrantean a eta $2a$ diametroko bi zirkunferentziak mugatzen dute. Zirkunferentziok jatorrian (OX) ardatzaren ukitzaileak dira, $x = 0$.

$$E: \text{ grabitate zentroa } \equiv \left(\frac{14a}{9\pi}; \frac{7a}{6} \right)$$

b) $[D]$ eremua $xy = a^2$; $y^2 = 8ax$; $x = 2a$; $y = 0$ [$a > 0, x \geq 0, y \geq 0$] kurbek mugatzen dute.

$$E: \text{ grabitate zentroa } \equiv \left(\frac{51a}{20(1+3\ln 2)}; \frac{15a}{8(1+3\ln 2)} \right)$$

c) $[D] \equiv x^2 - y = 0$; $2x^2 - y = 0$; $x - 1 = 0$; $x - 2 = 0$ $E: \text{ grabitate zentroa } \equiv \left(\frac{45}{28}; \frac{279}{70} \right)$

d) $[D]$ $\rho = \cos \theta$, $\rho = \sin \theta$ zirkuluen eremu komuna da. $E: \text{ grabitate zentroa } \equiv \left(\frac{1}{4}; \frac{1}{4} \right)$

10. Alderantzikatu honako integral hauen integrazio ordena:

$$\int_0^2 dx \int_0^{\sqrt{4x-x^2}} f(x, y) dy + \int_2^6 dx \int_0^{2+\sqrt{4-(x-4)^2}} f(x, y) dy + \int_6^8 dx \int_0^{\sqrt{4-(x-6)^2}} f(x, y) dy$$

$$E: \int_0^2 dy \int_{2-\sqrt{4-y^2}}^{6+\sqrt{4-y^2}} f(x, y) dx + \int_2^4 dy \int_{4-\sqrt{4y-y^2}}^{4+\sqrt{4y-y^2}} f(x, y) dx$$

11. Alderantzikatu I -ren integrazio ordena:

$$I = \int_0^1 dx \int_0^{x^2} f(x, y) dy + \int_1^2 dx \int_0^{1-\sqrt{4x-x^2-3}} f(x, y) dy$$

$$E: I = \int_0^1 dy \int_{\sqrt{y}}^{2-\sqrt{2y-y^2}} f(x, y) dx$$

12. Izan bedi $[D]$ honako erpin hauek dauzkan laukizuzena:

$$A(1,2); B(2,1); C(2,4); D(4,2)$$

Egin aldaketa egokiak $\iint_D \frac{x+y}{x^2} dx dy$ integrala ebaluatzeko.

$$E: \frac{9}{2}$$

13. Kalkulatu $I = \iint_D xy dx dy$ integralaren balioa, $[D]$ eremua honako kurba hauek lehenengo koadrantean mugatutako esparrua izanik: $x^2 + y^2 = 4$; $x^2 + y^2 = 9$; $x^2 - y^2 = 1$; $x^2 - y^2 = 4$.

$$E: \frac{15}{8}$$

14. Kalkulatu XY planoan honako desberdintza hauek mugatzen duten eremuaren azalera:

$$x + y \geq 6; \quad x + y \leq 18; \quad x - y \geq -6; \quad x - y \leq 6.$$

E: 72

15. Honako kurba hauek mugatzen duten $[D]$ eremu laua kontsideratzen da:

$$x^2 + 4y^2 - 4 = 0; \quad x^2 + 4y^2 - 16 = 0; \quad y \geq 0.$$

$$\text{E: } x_c = 0; \quad y_c = \frac{28}{9\pi}$$

16. Integral bikoitzaren integrazio ordena alderantzikatu:

$$I = \int_1^2 dx \int_{\sqrt{1-(x-1)^2}}^x f(x, y) dy + \int_2^4 dx \int_0^{\sqrt{4-(x-2)^2}} f(x, y) dy$$

Kalkulatu integrazio eremuaren grabitate zentroaren ordenatua.

$$\begin{aligned} \text{E: } I &= \int_0^1 dy \int_{1+\sqrt{1-y^2}}^{2+\sqrt{4-y^2}} f(x, y) dx + \int_1^2 dy \int_y^{2+\sqrt{4-y^2}} f(x, y) dx \\ y_c &= \frac{14}{3(\pi + 2)} \end{aligned}$$

17. Kalkulatu lehenengo koadrantean $\frac{x^2}{25} + \frac{y^2}{9} = 1$ elipseak eta bere sokak $\frac{x}{5} + \frac{y}{3} = 1$, mugatzen duten irudiaren grabitate zentro geometrikoaren ordenatua.

$$\text{E: } y_c = \frac{2}{\pi - 2}$$